

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Т.в.о. президента Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Денис АЗАРОВ

« 26 квітня » 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття ступеня магістра за спеціальністю

032 «Історія та археологія»

(галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»;

освітньо-наукова програма: «Юдаїка»)

Схвалено
Вченою радою
факультету гуманітарних наук

(протокол № 4 від 25 квітня 2023 р.)

КИЇВ – 2023

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фахове вступне випробування за спеціальністю **032 «Історія та археологія» (освітньо-наукова програма «Юдаїка»)** передбачено Правилами прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2023 році для тих вступників, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра.

Фахове вступне випробування за спеціальністю 032 «Історія та археологія» (освітньо-наукова програма «Юдаїка»), має за мету з'ясування рівня професійних компетенцій, теретичних знань і практичних навичок абітурієнтів з базових історичних дисциплін («Історія України» та «Історія України ХХ ст.», «Історія Габсбурзької монархії», «Історія Речі Посполитої», «Історія західної цивілізації – 1, 2, 3»; «Новітня історія Європи», «Вступ до історії», «Українська та зарубіжна історіографія»); визначення їхньої готовності до засвоєння освітньо-наукової програми «Юдаїка» та дослідницької діяльності магістерського рівня в загальному контексті єврейських студій.

Фахове вступне випробування за спеціальністю 032 «Історія та археологія» для вступу на освітньо-наукову програму «Юдаїка» проводиться **дистанційно в режимі онлайн на платформі Microsoft Teams** (дивись Додаток 11 до Правил прийому) **у формі усно-письмового екзамену**, під час якого кожен абітурієнт надає відповіді на три питання, вміщені в обраному ним білеті.

Загальна кількість білетів – 30.

Тривалість написання письмової відповіді (тезово) – 40 хв; тривалість усного опитування – до 20 хв.

Зразок білета:

1. [Історія України]: «Весна народів» на західноукраїнських землях 1848-1849 рр.
2. [Всесвітня історія]: Реформація: релігійні течії та основні постаті.
3. Майбутня магістерська робота:
 - ✓ Тема майбутньої магістерської роботи.
 - ✓ Джерела дослідження (які архівні та/або бібліотечні фонди Ви плануєте використовувати?)
 - ✓ Яке місце в загальному контексті єврейських студій матиме Ваша робота? Які дослідження, дотичні до Вашої тематики, Ви можете назвати?
 - ✓ Чому Ви вирішили обрати саме цю тему?

ІІ. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1) Історія України:

1. Історична наука в Україні другої половини ХІХ – початку ХХ ст.: постаті та школи.
2. Сучасна зарубіжна історіографія історії України: основні тематичні напрями.
3. Магдебурзьке право в Україні: поширення і структура міського самоврядування.
4. Запорозька Січ у ХVІ – ХVІІІ ст.: характеристика феномену, зміни місцеперебування, засади внутрішнього устрою.

5. Українські воєводства у Речі Посполитій: елементи самоврядування, феномен регіоналізму.
6. Національно-визвольна війна 1648 – 1657 рр.: основні постаті, битви та події.
7. Доба «Руїни»: основні постаті та політичні орієнтації.
8. Іван Мазепа: біографія та політичні позиції.
9. Гетьманщина: політичний статус, управління, соціальна структура суспільства.
10. Кримський ханат: утворення, зовнішня політика, ліквідація.
11. Києво-Могилянська академія та колегіуми у XVIII ст.: навчальні структури, найвидатніші постаті.
12. Зміни в політичній приналежності українських земель після поділів Речі Посполитої.
13. Український національний рух у добу Романтизму: збирання фольклору в підросійській Україні та Руська Трійця в Галичині.
14. Кирило-Мефодіївське братство.
15. «Весна народів» на західноукраїнських землях 1848-1849 рр.
16. Реформи 1860-х рр. у Російській імперії.
17. Київська Громада й народництво: зміст та прояви феномену, постаті «громадівців».
18. Громадські та політичні об'єднання в Галичині у другій половині XIX – на початку XX ст.
19. Політичні партії у підросійській Україні наприкінці XIX – на початку XX ст.
20. Промисловий переворот на території підросійської України.
21. Визвольні змагання в Україні 1917–1921 рр.: основні етапи, причини поразки.
22. Українська та Західноукраїнська Народні Республіки: проголошення, владні органи, ключові постаті.
23. Україна в складі СРСР у міжвоєнний період: колективізація та індустріалізація, Голодомор.
24. Українські землі у міжвоєнний період за межами СРСР: державна приналежність, політичні позиції української еліти.
25. ОУН-УПА: створення, політична та ідеологічна платформи, провідні постаті.
26. Україна в Другій світовій війні: окупаційний режим, колаборація і Рух Опору.
27. Зміни в політичній приналежності українських земель після Другої світової війни; депортації і насильницькі переселення.
28. Львівський «собор» 1946 р.: Греко-Католицька Церква у підпіллі.
29. Дисидентський рух в Україні у 1960-1980-х рр.: форми опору комуністичному режимові, основні постаті.
30. Перебудова й проголошення незалежності України.

2) Всесвітня історія:

1. Ренесанс: основні ідеї та постаті.
2. Реформація: релігійні течії та основні постаті.
3. Єзуїтське та протестантське шкільництво XVI-XVIII ст.: зміст «освітньої революції».
4. Політичний устрій Речі Посполитої за Люблінською унією.
5. Гугенотські війни.
6. Центральна Європа за Вестфальським миром.
7. Славетна революція: республіка і протекторат в Англії.
8. Французьке Просвітництво: ключові постаті, світоглядні доктрини.
9. Зміст і наслідки Йозефинських реформ.
10. Велика Французька революція: перебіг, основні постаті й доктрини.
11. Наполеонівський кодекс і конкордат.
12. Конгреси та інтервенції Священного союзу.
13. Романтизм: початки європейської модерності в ідеологіях та мистецтві.

14. Поява самостійних держав у Латинській Америці.
15. Промисловий переворот в Англії та Європі.
16. Рісорджименто і національне об'єднання Італії.
17. Утопічний соціалізм і анархізм: ідеології та прояви у робітничому русі.
18. Громадянська війна у Сполучених Штатах Америки.
19. Дуалістичний устрій Дунайської монархії.
20. Троїстий союз та Антанта.
21. Паризька мирна конференція і Версальсько-Вашингтонська система.
22. Авторитарні і тоталітарні режими у Європі міжвоєнного періоду.
23. Політика «умиротворення агресора» та система «колективної безпеки».
24. Основні фронти й битви Другої світової війни.
25. Майбутнє Європи і світу на міжнародних конференціях у Тегерані, Ялті та Потсдамі.
26. Початок, перебіг і завершення Холодної війни.
27. Основні причини, напрями та етапи євроінтеграції.
28. Процеси деколонізації в Азії та Африці.
29. «Оксамитові революції» у країнах Центрально-Східної Європи.
30. Процеси глобалізації сучасного світу.

3) Майбутня магістерська робота:

- ✓ Тема майбутньої магістерської роботи.
- ✓ Джерела дослідження (які архівні та/або бібліотечні фонди Ви плануєте використовувати?)
- ✓ Яке місце в загальному контексті єврейських студій матиме Ваша робота? Які дослідження, дотичні до Вашої тематики, Ви можете назвати?
- ✓ Чому Ви вирішили обрати саме цю тему?

III. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1) Історія України

Основна:

1. *Бажан О. Г., Данилюк О. З.* Український національний рух: основні етапи і тенденції розвитку (кінець 1950-х – 1980-ті рр.). – К., 2000.
2. *Верстюк В. Ф.* Українська революція: доба Центральної Ради, Українська держава. – К., 1996.
3. *Голобуцький В. О.* Запорозьке козацтво. – К., 1994.
4. *Грицак Я.* Нарис історії України. Формування модерної української нації, XIX – XX століття. – К., 2000.
5. *Гуржій О. І.* Українська козацька держава в другій половині XVII – XVIII ст.: Кордони, населення, право. – К., 1996.
6. *Скельчик С.* Українофіли. Світ українських патріотів другої половини XIX століття. – К., 2010.
7. *Касьянов Г.* Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. – К., 1996.
8. *Кентій А. В.* Нарис історії боротьби ОУН – УПА в Україні (1946 – 1956 рр.). – К., 1999.
9. *Коваль М.* Україна у Другій світовій і Великій вітчизняній війнах (1939 – 1945 рр.). Спроба сучасного концептуального бачення. – К., 1994.
10. *Косик В.* Україна і Німеччина у Другій світовій війні. – Львів, 1991.
11. *Кульчицький С. В.* Комунізм в Україні: Перше десятиріччя (1919 – 1928). – К., 1996

12. *Кульчицький С. В.* Ціна «Великого перелому». – К., 1995.
13. *Посохова Л. Ю.* На перехресті культур, традицій, епох. Православні колегіуми України наприкінці XVII – на початку XIX ст. – Харків, 2011.
14. *Смолій В. А., Степанков В. С.* Українська національна революція XVII століття (1648 – 1676 рр.). – К., 2009.
15. Українська історіографія на зламі XX і XXI століть: здобутки і проблеми / За ред. Л. Зашкільняка. – Львів, 2004.
16. *Хижняк З., Маньківський В.* Історія Києво-Могилянської академії. – К., 2003.
17. *Шаповал Ю., Пристайко В., Золотарьов В.* ЧК – ГПУ – НКВД в Україні. – К., 1997.
18. *Шліхта Н.* Церква тих, хто вижив. Радянська Україна, середина 1940-х – початок 1970-х рр. – Харків, 2011.
19. *Щербак В. О.* Українське козацтво: Формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. – К., 2009.
20. *Яковлева Т. Г.* Иван Мазепа и Российская империя. История „предательства”. – Москва - Санкт-Петербург, 2011.
21. *Яковлева Т.* Гетьманщина в другій половині 50-х років XVII ст. Причини і початок Руїни. – К., 1998.
22. *Яковенко Н.* Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. – К., 2006.

Додаткова:

1. *Горбещь В. М.* Присмерк Гетьманщини: Україна у роки реформ Петра I. – К., 1998.
2. *Грушевський М. С.* Очерк истории украинского народа. – К., 1991.
3. Історія українського козацтва. Нариси у 2-х тт. – К., 2006.
4. *Ковтун В.* Історія Народного руху України. – К., 1995.
5. *Когут З.* Російський централізм і українська автономія. Ліквідація Гетьманщини, 1760 – 1830. – К., 1996.
6. *Крип'якевич І. П.* Богдан Хмельницький. – Львів, 1990.
7. *Солдатенко В. Ф.* Українська революція: концепція та історіографія. – К., 1997.
8. Україна: процеси націотворення / Упор. А. Каппелер. – К., 2011.

2) Всесвітня історія

Основна:

1. *Ададуров В.* Історія Франції: Королівська держава та створення нації у XVIII ст. – Львів, 2002.
2. *Бураков Ю. В.* Новітня історія країн Азії та Африки (1945 – 1992). – К., 1993.
3. *Гобсбаум Е.* Вік екстремізму. Коротка історія XX віку. – К., 2001.
4. *Граціозі А.* Війна і революція в Європі, 1905 – 1956 рр. – К., 2005.
5. *Дейвіс Н.* Європа. Історія. – К., 2000.
6. *Дюрозель Ж. Б.* Історія дипломатії від 1919 р. до наших днів. – К., 1995.
7. *Зашкільняк Л., Крикун М.* Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. – Львів, 2002.
8. *Зонтгаймер К.* Як нацизм прийшов до влади. – К., 2008.
9. *Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.)* / За ред. В. Ярового. – Львів, 2001.
10. Історія Сполучених Штатів Америки. Нарис. – К., 2000.
11. Історія Центрально-Східної Європи / За ред. Л. Зашкільняка. – Львів, 2001.
12. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945 – 70-ті рр.) / Гол. ред. С. В. Головка. – К., 1999.

13. Ротшильд Дж. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами. – К., 2001.
14. Ротшильд Дж., Уїнгфілд Н. М. Повернення до різноманітності: Політична історія Східно-Центральної Європи після Другої світової війни. – К., 2004.

Додаткова:

1. Броснат М. Держава Гітлера. – К., 2009.
2. Вандич П. Ціна свободи: Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. – К., 2004.
3. Дворнік Ф. Слов'яни в європейській історії та цивілізації. – К., 2000.
4. Дятлов В. О. «В ім'я Бога і загального добра». Нижчі верстви населення німецького міста і Реформація. – Чернігів, 1997.
5. Зайбт Ф. Блиск і вбогість Середньовіччя: Історія з початком і кінцем. – Львів, 2009.
6. Кріль М., Баран З. Історія Югославії, 1918 – 1990. – Львів, 1997.
7. Попович М. Червоне століття. – К., 2005.
8. Сулима Камінський А. Історія Речі Посполитої як історія багатьох народів, 1505 – 1795: Громадяни, їхня держава, суспільство, культура. – К., 2011.

Для підготовки до відповіді на третє питання білету («Майбутня магістерська робота»):

1. Єврейська цивілізація : Оксфордський підручник з юдаїки: у 2 т. / за ред. М. Гудмена, пер. з англ. – К. : Дух і Літера ; Дніпропетровськ : Центр «Ткума», 2012.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання екзаменаційної роботи за спеціальністю 032 «Історія та археологія» (освітньо-наукова програма «Юдаїка») здійснюється за 200-бальною шкалою (0 – 200 балів); при цьому максимальна кількість балів за відповіді на питання екзаменаційного білета становить: перше питання – 60 балів; друге питання – 60 балів; третє питання – 80 балів.

Оцінювання екзаменаційної роботи за спеціальністю 032 «Історія та археологія» (освітньо-наукова програма «Юдаїка») здійснюється за критеріями, зазначеними у таблиці 1.

Таблиця 1

Кількість балів за письмову екзаменаційну роботу	Критерії оцінювання
181 – 200	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді на всі три екзаменаційні питання, виявив глибоке розуміння їхньої суті та змісту, а також високий рівень теоретичних знань і практичних умінь з фахових дисциплін. Відповіді абітурієнта засвідчують здатність до аналізу й інтерпретації засвоєного матеріалу, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
151 – 180	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді не менше ніж на два екзаменаційні питання і частково відповів на третє питання або правильно, але

	недостатньо повно, відповів на всі три питання. Відповіді абітурієнта засвідчують у цілому високий рівень засвоєння програмного матеріалу, здатність до його аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
100 – 150	Абітурієнт надав правильну та повну відповідь не менше ніж на одне екзаменаційне питання, а також часткові на два інших питання. Відповіді абітурієнта засвідчують задовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його аналізу та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
0 – 99	Абітурієнт не надав правильної та повної відповіді на жодне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують незадовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.

У випадку, якщо результати фахового вступного випробування за 200-бальною шкалою становлять менше 100 балів (0 – 99 балів), абітурієнт вибуває з конкурсного відбору на освітньо-наукову програму «Юдаїка».

V. АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИПРОБУВАННЯ

5.1. Вступне випробування проводиться дистанційно з паралельною онлайн-присутністю вступника під час проходження іспиту на платформі **Microsoft Teams** з обов'язково увімкненою камерою.

Початок вступного випробування визначається розкладом вступних випробувань. Вступник повинен зайти на платформу та пройти процедуру ідентифікації (приблизно за 30 хвилин до початку).

У разі початку повітряної тривоги вступник має терміново повідомити членів комісії в чаті MS Teams групи. Іспит для цього вступника буде скасовано, а у вступника з'являється можливість скласти іспит у резервний час згідно з графіком.

5.2. Для реєстрації вступника на вступний іспит буде використана поштова скринька, яку вступник зазначив у своєму електронному кабінеті вступника.

5.3. Вступник отримує запрошення на пошту, вказану при реєстрації в електронному кабінеті вступника. Адміністрація НаУКМА не несе відповідальності за помилку в адресі електронної скриньки вступника, яка використовується для авторизації.

5.4. Приймальна комісія додає вступників до екзаменаційних груп відповідно до поданих заяв.

5.5. У день проведення випробування вступник долучається до відеоконференції під власним прізвищем, ім'ям та іменем по батькові повністю з обов'язково увімкненою камерою.

5.6. Вступник проходить ідентифікацію через представлення документу, який офіційно підтверджує особу вступника.

5.7. Вступник проходить вступне випробування з постійно увімкненою камерою. У разі, якщо камера буде вимкнена, екзаменаційна комісія не буде брати до розгляду результати вступного випробування.

5.8. При виникненні питання вступник може поставити його через чат зустрічі або вголос, «піднявши руку».

5.9. Мікрофони під час проходження тестування будуть вимкнені та за потреби вмикатимуться членами комісії.

5.10. Під час проведення ідентифікації вступників та тестування буде відбуватись запис.

5.11. Результати вступного іспиту Приймальна комісія оприлюднює протягом доби після завершення іспиту на сайті Приймальної комісії.

Голова фахової атестаційної комісії

Н. В. Шліхта